

Национален съвет по журналистическа етика

Данъчен № 4220136200, БУЛСТАТ: 131463428, София - 1000, ул. "Алабин" 58, ет.1,
тел. 988 36 81, 988 47 84, факс 987 33 75

РЕШЕНИЕ

№ 3/06.02.2020 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 06.02.2020г.
в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Бойко Василев
Весислава Антонова
Диляна Илиева
Гена Трайкова
Даниела Тренчева
Илия Вълков
Ирина Недева
Александър Кашъмов

изслуша доклада по жалби с вх. № 7-003 на Н.Г.Г. и вх. № 7-004 на М.А.А. жалби
7-003 срещу интернет сайт **standartnews.com**. Комисията констатира следното:

I. ПРОЦЕДУРА:

1. Жалбите са допустими по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подадени са в срок и съдържат всички необходими реквизити.
2. Копие от жалбите и искане за становище са изпратени до **standartnews.com** на 15.01.2020г.
3. По повод на жалбите не е постъпил писмен отговор от **standartnews.com**

II. ЖАЛБИ

В двете жалби се твърди, че има нарушения на нормите на Етичния кодекс в публикацията на **standartnews.com** от 12.01.2020г. със заглавие „Защо К. се самоуби на Витоша“.

В мотивите си жалбоподателката Н.Г. посочва, че информацията в статията „се базира на догадки и случайни коментари и е невярна, авторът остава неизвестен. Ние - всички роднини, близки и приятели, желаем тази статия да

Национален съвет по журналистическа етика

Данъчен № 4220136200, БУЛСТАТ: 131463428, София - 1000, ул. "Алабин" 58, ет.1,
тел. 988 36 81, 988 47 84, факс 987 33 75

бъде незабавно премахната. Очакванията ми са да бъдат предприети конкретни действия, за които да бъде уведомена, както и да ми бъде представено името на този, който е създал публикацията, а самата тя да бъде премахната. Допълнително, в опитите ми да се свържа с редакцията, установих, че нито посочените (тук-><https://www.standartnews.com/pages/kontakti-4.html>) телефони, нито електронни адреси са реални и връзка със Стандарт Нюз не може да бъде осъществена.“

В мотивите си жалбоподателката М.А. твърди, че „споменатата статия на Стандарт е напълно невярна и подронва личността на К., изопачавайки фактите и изтъквайки откровени лъжи като истина.“ Освен това, „опитът да се свържа с редакцията на медията беше безуспешен: телефоните и електронните адреси не работят, което също е в нарушение на Етичния кодекс: 1.2.2 Ще предоставяме право на отговор на лица и организации, засегнати пряко от неточни или подвеждащи публикации.“ М.А. обосновава своето желание статията да бъде свалена и така:

„Предоставената информация изобщо не е достоверна и е абсолютна лъжа.
1. От къде Стандарт разбра за "тежката депресия": "Източници на Lupa.bg обясниха, че жената, която изчезна навръх 31 декември, страдала от тежка депресия. Копирано от standartnews.com" - кои са тези източници? Депресията е медицинско състояние, което трябва да се докаже от медицинско лице. А такава информация не се предоставя на медиите от медицински лица. За мен тази диагноза е изопачена и е спомената, без абсолютно никакво покритие и доказателство.

2. В статията се подронва достойнството не само на К., но и на нейните най-близки роднини: "К. не се разбираше с най-близките си роднини и трябвало да търпи необосновани обвинения за своя личен живот, признаха познати на младата майка. К. живеела с майка си, грижила се и за сестра си. Копирано от standartnews.com": за обвиненията от майка ѝ не мога нищо да кажа, защото няма как да докажа, каквото и да е, по този въпрос, но за сестра ѝ всичко може да бъде проверено: тя живее в отделно жилище, работи, финансово независима и здрава е.

3. Тук идва и мястото на лъжите: "За капак ...-годишната ...градчанка, която от години живее в С., имала проблеми и в работата. Преди малко повече от месец – в началото на декември 2019-а, К.П. неочаквано дала воля на натрупалото се в нея напрежение, като обявила пред колегите си: „Не издържам, ще се гръмна“. Копирано от standartnews.com": Калина винаги е била отлична на работа, освен това от повече от година беше в майчин отпуск и началото на декември изобщо не е била на работа, за да възкликне въпросната нелепост, публикувана, все едно неин цитат. "Роднините ѝ даже не разбрали, че е излязла. Копирано

Национален съвет по журналистическа етика

Данъчен № 4220136200, БУЛСТАТ: 131463428, София - 1000, ул. "Алабин" 58, ет.1,
тел. 988 36 81, 988 47 84, факс 987 33 75

от standartnews.com": лично съм говорила с майка ѝ, която, доста добре беше разбрала, че К. излиза.

4. Споменатата приятелка, която също е цитирана: "Душевният ѝ срив се потвърди от пост на нейна приятелка във фейсбук. В него тя пише, че изчезването на К. ѝ припомня „колко страшна е депресията и липсата на морална подкрепа от близките“. Копирано от standartnews.com", изтри поста във Фейсбук, веднага след като беше публикуван от няколко медии и звънна лично на Блиц, с молбата да махнат статията.

5. "Една от версиите е, че се е нагълтала с шепа хапчета. Дали е така, експертите ще докажат тепърва. МВР все още отказва официално да потвърди, че намереното тяло е на К. А психолозите тепърва ще обясняват подробно какво трябва да е психологическото ѝ състояние и дали не става дума за поредния изгубен млад човек след „бърнаут“. Копирано от standartnews.com" Щом като информацията още не е била потвърдена, откъде Стандарт са успели да говорят с колеги, близки и роднини на К., за да напишат всичко това, и щом е непотвърдена, защо изобщо такава статия се появява? Споменаването на шепата хапчета също е в нарушение на точка от Етичния кодекс: 2.8 Самоубийства 2.8.1 При съобщаване за самоубийства, ще избягваме да огласяваме подробности за начина, по който са извършени, за да ограничим риска от подражание.

Освен това искам да изразя несъгласието си заради споменаването на детето на К., информацията сама по себе си, няма никаква връзка със станалото, и със случая на изчезването."

В жалбите се настоява: Да се постанови нарушение на Етичния кодекс на българските медии. Медията да публикува/разпространи поправка.

III. НОРМИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

В жалба 07-003:

1. Предоставяне на достоверна информация на обществото
2. Събиране и представяне на информация

В жалба 07-004"

1. Предоставяне на достоверна информация на обществото

1.1 Точност

Национален съвет по журналистическа етика

Данъчен № 4220136200, БУЛСТАТ: 131463428, София - 1000, ул. "Алабин" 58, ет.1,
тел. 988 36 81, 988 47 84, факс 987 33 75

1.1.1 Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти.

1.1.2 Няма да публикуваме информация, за която знаем, че е невярна.

1.2.2 Ще предоставяме право на отговор на лица и организации, засегнати пряко от неточни или подвеждащи публикации.

1.3 Източници 1.3.1 Ще се стремим да проверяваме информацията преди нейното публикуване, като търсим и използваме различни източници, и доколкото е възможно ще посочваме нейния произход., 1.3.2 Предпочитаме да използваме идентифицирани източници пред анонимните, чиято честност и надеждност не може да се прецени от обществото., 1.3.4 Винаги ще посочваме, когато информацията не е потвърдена.

2. Събиране и представяне на информация

2.1 Идентификация

2.3 Неприкосновеност на личния живот

2.3.1 Уважаваме неприкосновеността на личния живот на всеки.

2.3.3 Няма да засилваме мъката на хората, попаднали в беда или пострадали от престъпление, и ще съобщаваме такива информации със съчувствие и сдържаност.

2.3.4 Ще уважаваме желанието на хората да не бъдат безпокоени в скръбта си.

2.4.3 Няма да публикуваме информация или снимки за личния живот на деца, освен ако не е от значителен обществен интерес.

2.5.2 Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията.

2.7 Благоприличие

2.7.1 Ще се придържаме към добър тон и благоприличие в нашите публикации.

2.8 Самоубийства

2.8.1 При съобщаване за самоубийства, ще избягваме да огласяваме подробности за начина, по който са извършени, за да ограничим риска от подражание.

VI. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Становище на ответната страна не е постъпило.

V. ФАКТИ

Има направена публикация на сайта standartnews.com, която до настоящия момент не е свалена. Заглавието е „Защо К. се самоуби на Витоша?“, а публикацията е направена на 12.01.2020г. Към публикацията има снимка, като за неин източник е посочен сайтът Lupa.bg. Същият сайт се цитира и като източник на информация а именно: „Източници на Lupa.bg обясниха, че

Национален съвет по журналистическа етика

Данъчен № 4220136200, БУЛСТАТ: 131463428, София - 1000, ул. "Алабин" 58, ет.1,
тел. 988 36 81, 988 47 84, факс 987 33 75

жената, която изчезна навръх 31 декември, страдала от тежка депресия. К. не се разбираше с най-близките си роднини и трябвало да търпи необосновани обвинения за своя личен живот, признаха познати на младата майка. К. живеела с майка си, грижила се и за сестра си. За капак ...-годишната ...градчанка, която от години живее в С., имала проблеми и в работата. Преди малко повече от месец – в началото на декември 2019-а, К.П. неочаквано дала воля на натрупалото се в нея напрежение, като обявила пред колегите си: „Не издържам, ще се гръмна“. Те обаче не приели сериозно закана. Оказа се обаче, че депресираната майка наистина обмисляла фатален изход от психическата криза, в която изпаднала.“

Посочват като източници и социалните мрежи, но без да са уточнени имена: „Душевният ѝ срив се потвърди от пост на нейна приятелка във фейсбук. В него тя пише, че изчезването на К. ѝ припомня „колко страшна е депресията и липсата на морална подкрепа от близките“.

Статията се позовава и на непотвърдена информация, като е посочено, че е такава: „За последно младата жена е видяна около 13,30 часа на 31 декември в жк. „Яворов“. След това К. просто се изпарила с личната си шкода „Октавия“. По непотвърдена информация К.П. не е имала нито пари, нито шофьорска книжка у себе си, когато напуснала апартамента си. Роднините ѝ даже не разбрали, че е излязла.“

В друга част от публикацията са цитирани „запознати“, но отново без да се уточнява кои са те. Финалът на статията противоречи на изнесени по-горе факти, а именно – категоричното твърдение, че намерената жена е К. с това, че МВР отказва да потвърди: „Жестоката драма намери своя финал днес по обяд, когато трупът ѝ беше открит на Витоша край хижа „Алеко“. Преди два дни - на 10 януари, нейни близки откриха шкодата ѝ в кв. „Драгалевци“, където води началото си пътека за „Алеко“. Според запознати, по трупа не е имало нито следи от насилие, нито от падане.

Една от версиите е, че се е нагълтала с шепа хапчета. Дали е така, експертите ще докажат тепърва. МВР все още отказва официално да потвърди, че намереното тяло е на К. А психолозите тепърва ще обясняват подробно какво трябва да е психологическото ѝ състояние и дали не става дума за поредния изгубен млад човек след „бърнаут“. Копирано от standartnews.com

VI. МОТИВИ

В публикацията става ясно, че е направен опит част от информацията да бъде проверена, т.е. цитира се МВР, но в случая „МВР все още отказва официално да потвърди, че намереното тяло е на К.“. При така поставената ситуация не би било редно в заглавието, а и в текста на публикацията да се твърди, че става въпрос за същото лице, както и това да се поставя негова снимка. При липсата

Национален съвет по журналистическа етика

Данъчен № 4220136200, БУЛСТАТ: 131463428, София - 1000, ул. "Алабин" 58, ет.1,
тел. 988 36 81, 988 47 84, факс 987 33 75

на потвърждение от страна на МВР и близки лица, които към онзи момент дори е възможно да не са били уведомени, не е редно да се съобщава самоличност и причина за смъртта, а именно самоубийство. Цитирането на информация от друг сайт не я прави достоверна, не гарантира, че е проверена. За част от изнесените данни действително е уточнява, че са непроверени, но никъде не е посочено дали е правен опит да се потвърди, напр. от роднини, които са споменати и дали те отказват да потвърдят, ако са търсени. За друга част от информацията като източници са посочени колеги, социалната мрежа и запознати, но без да се уточнява тяхната самоличност. Дори да е възможно тези източници да са пожелали анонимност, не е посочено.

От твърдението „Душевният ѝ срив се потвърди от пост на нейна приятелка във фейсбук“ и факта, че пост на трето лице не може да докаже душевно състояние, би могло да се направи заключението, че авторът/ите са публикували информация, която може да е невярна.

Жалбоподателите твърдят, че са направили опит да се свържат с медията, но не са успели. Ако контактите не са били актуални, това не означава непременно отказ на право на отговор. Въпреки това, медията би трябвало да поддържа актуална информация за контакт.

На основание по-горния анализ - Комисията намира, че има нарушение на чл.1.1 /1.1.1, 1.1.2, /, и чл. 1.3 /1.3.1, 1.3.2, 1.3.4/ от Етичния кодекс и няма нарушение на 1.2.2.

Жалбоподателите твърдят, че са близки на жената, за която в публикацията се посочва, че се е самоубила или на членове на семейството ѝ. На това основание може да се предположи, че подобен текст е свързан с техните преживявания и мъка, а и на основание по-горното – липса на потвърждение от страна на МВР на самоличност – не би било редно на такъв етап да се идентифицира публично лицето, както и да се съобщават твърдения за душевното му състояние и детайли от личния живот. В тази връзка може да се счита, че не е проявено благоприличие. Можело е да бъдат спестени и подробностите за начина, по който е извършено самоубийството. Още повече – в самата публикация се уточнява, че това е само една от версиите и няма официално потвърждение за причините за смъртта. „Според запознати, по трупа не е имало нито следи от насилие, нито от падане. Една от версиите е, че се е нагълтала с шепа хапчета.“

Няма основания да се смята, че в случая е наличен важен обществен интерес, който да оправдае намесата на медията в личния и семейния живот, още повече, че в публикацията се споменава, че е майка, т.е. респективно информацията засяга и личния живот на дете/ца.

Национален съвет по журналистическа етика

Данъчен № 4220136200, БУЛСТАТ: 131463428, София - 1000, ул. "Алабин" 58, ет.1,
тел. 988 36 81, 988 47 84, факс 987 33 75

Във връзка с по-горното се посочва, че според становище на Комисията относно отразяването на насилие, бедствия и аварии, в т. **6 Отразяване на смърт и самоубийства се уточнява:** „Журналистите трябва да зачитат неприкосновеността на личния живот, достойнството и паметта на жертвите и положението на техните близки. С внимание и отговорност трябва да се отразяват смърт, самоубийства, опити за самоубийства и практики, които могат да доведат до самонараняване. Необходимо е да се избягва описването на подобни практики в детайли, за да не се провокира подражателското възпроизвеждане от страна на децата, които имат склонност да приемат безкритично и да копират видяното, както и на хора с неустойчива психика. Провокирането на подражателско поведение е възможно и когато се създава впечатление, че в основата му лежат благородни мотиви, т.е. че е налице форма на идеологизиране или романтизиране на акта.“

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

Намира жалби с вх. № 7-003 на Н.Г.Г. и вх. № 7-004 на М.А.А. за основателни по отношение на следните разпоредби на Етичния кодекс на българските медии: членове 1.1 /1.1.1, 1.1.2/, и чл. 1.3 /1.3.1, 1.3.2, 1.3.4/ и 2.1., 2.3/2.3.1, 2.3.3, 2.3.4, 2.3.5/, 2.4.3, 2.5.2, 2.7 /2.7.1/, 2.8 /2.8.1/ от Етичния кодекс, и за неоснователна по отношение на т.1.2.2 от Етични кодекс.

Комисията за журналистическа етика приема, че standartnews.com би могъл с последващи действия да нанесе корекции в конкретната публикация или да изготви нова такава, която да е основана на проверени факти и различни източници, както и да предостави актуалните си данни за контакт.

Съгласно чл.14, ал.6 от Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор
на Фондация "НСЖЕ"*

Адриана Попова